



# ຂ່າວໃບລານ

ປີທີ XI ສະບັບທີ 22 ພຶດສະພາ 2003

**PRESERVATION OF LAO MANUSCRIPTS PROGRAMME**  
 LAO-GERMAN COOPERATION. NEWS BULLETIN \* May 2003



## ພິທີສະຫລຸບໂຄງການ 10 ປີ

**ໃນ** ຕອນເຊົ້າຂອງວັນທີ 19/12/2002 ຢູ່ທີ່ໂຮງແຮມ ລາວພລາຊາ ໄດ້ມີພິທີປິດສະຫລຸບໂຄງການປົກປັກຮັກສາໜັງສືໃບລານລາວ (ການຮ່ວມມື ລາວ - ເຢຍຣະມັນ) ຢ່າງເປັນທາງການ ເປັນກຽດເຂົ້າຮ່ວມໃນພິທີດັ່ງກ່າວ ມີທ່ານ ດຣ. ແອກແກ້ວ ຊ້ອຍໄຊຍະ ລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າ ການກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທັມ, ທ່ານ ນາງ ບຸນເຜັງ ມູນໂພໄຊ ລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າການກະຊວງ ສຶກສາ, ທ່ານ ກິສິສາຈຽນ ເບີເກີ ເອກອັກຄະລັດຖະທູດ

ວິສາມັນ ຜູ້ມີອຳນາດເຕັມແຫ່ງ ສ.ສ. ເຢຍຣະມັນ ປະຈຳ ລາວ, ທ່ານ ສາສດາຈານ ດຣ. ດຣ. ຣະຮັນ ຣຸນດິອຸສ ຊ່ຽວ ຊານ ແລະ ທັງເປັນທີ່ປຶກສາກິຕິມະສັກປະຈຳໂຄງການ, ທ່ານ ນາງ ກິງເດືອນ ເນດຕະວິງ ຫົວໜ້າອຳນວຍການ ທີ່ສະຫມຸດແຫ່ງຊາດ ແລະ ທັງເປັນຫົວໜ້າໂຄງການ ປົກປັກຮັກສາໜັງສືໃບລານລາວ ຄະນະ ອ.ພ.ສ. ສູນກາງ ແລະ ບັນດາແອກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມທັງຫມົດ 90 ກວ່າທ່ານ.



ທ່ານ ນາງກິງເດືອນ ເນດຕະວົງ

ໃນທ່າມກາງບັນຍາກາດອັນສະຫງ່າລາສີນີ້ ທ່ານ ນາງ ກິງເດືອນ ເນດຕະວົງ ໃນນາມຫົວຫນ້າ ໂຄງການ ໄດ້ຂຶ້ນຜ່ານບົດສະຫລຸບ 10 ປີ ດັ່ງນີ້ :

### I. ຄວາມເປັນມາຂອງໂຄງການ

ສ.ປ.ປ.ລາວ ດິນແດນແຫ່ງອານາຈັກລ້ານຊ້າງ ປະກອບດ້ວຍມໍລະດົກວັດທະນະທັມອັນຫລາກຫລາຍ ແລະ ລ້ຳຄ່າ ຄູນບ້ານຄູນເມືອງ. ໃນນີ້ ວັດທະນະທັມດ້ານວັນນະຄະດີ ລາວ ນັບເປັນນຶ່ງໃນຫລາຍໆດ້ານ ຍັງຄົງຕົວຢູ່ໃນຮູບແບບ ຫນັງສືຜູກໃບລານ ອາຍຸເກົ່າແກ່ຄົນຫລັງ ຮອດສະຕະວັດ ທີ 15-16 (ຄ.ສ.). ປັດຈຸບັນ ທົ່ວປະເທດລາວ ມີວັດກວ່າ 2.800 ແຫ່ງ ໂດຍທົ່ວໆໄປ ກໍຍັງມີປະເພນີໃນການເກັບຮັກສາ ແລະ ຊົມໃຊ້ຫນັງສືໃບລານ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຕາມ ເຂດຊຸມຊົນຊາວພຸດທະບໍລິສັດທີ່ຍັງເຄົາຮົບໃນພະທັມ ຄຳສອນຂອງອົງພະສັມມາສັມພຸດທະເຈົ້າ. ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ **ຫນັງສືໃບລານ ບໍ່ແມ່ນປັນຈຸສະເພາະເອກະສານທາງສາສນາເທົ່ານັ້ນ** ສ່ວນນຶ່ງຈະເປັນປະເພດ ປະຫວັດສາດ ກົດຫມາຍບູຮານ ຮິດຄອງປະເພນີ ໂຫລາສາດ ຕຳລາຢາພື້ນເມືອງ ກາບກອນ ໂຄງສັນ ນິທານພື້ນເມືອງ ແບບຮ້ອຍແກ້ວຮ້ອຍກອງ ແລະ ອື່ນໆ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຊາວພຸດລາວຍັງນັບຖືສາສນາພຸດເປັນສິ່ງສັກກາລະບູຊາ

ແຕ່ຫນັງສືໃບລານຈຳນວນຫລວງຫລາຍ ກໍຖືກຕົກເຮ່ຍເສຍ ຫາຍໄປ ຍ້ອນສົງຄາມອັນຍາວນານ ຫລາຍທົດສະວັດ, ຍ້ອນສະພາບການປ່ຽນແປງທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມບໍ່ສະຫງົບພາຍໃນຂອງປະເທດ. ດັ່ງນັ້ນ ການຮ່ວມມືກັນໃນພາລະກິດປົກປ້ອງຫນັງສື ທີ່ພວມສ່ຽງຕໍ່ການສູນເສຍ ຈຶ່ງເປັນການຕໍ່ອາຍຸໃຫ້ແກ່ພະພຸດທະສາສນາ ກືວ່າເປັນການກະທຳ ທີ່ມີບຸນກຸສົນຍິ່ງ. ດ້ວຍປະການນີ້ ໂຄງການໃບລານຊຶ່ງດຳເນີນງານມາແຕ່ປີ 1992 ມາຮອດເວລານີ້ ຮວມສິບປີ ໄດ້ຕອບສະຫນອງໂດຍກົງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຈາກຊາວບ້ານ-ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນຢ່າງເຕັມສ່ວນ.

ກ່ອນທີ່ຈະລົງມືສຳຫລວດອະນາໄມຫນັງສືໃບລານ ຢູ່ແຕ່ລະແຂວງ ພວກເຮົາໄດ້ຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມ ເພື່ອຊີ້ແຈງໃຫ້ຊາວບ້ານ ເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນຂອງວັນນະຄະດີ ຮັບເກົ່າແກ່ ຊຶ່ງຍັງມີຄວາມຫມາຍກ່ຽວພັນ ຢູ່ກັບປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດນຳອີກ. ດ້ວຍທາງໂຄງການໃບລານ ໄດ້ສຳນຶກ ແລະ ຮັບຮູ້ບົດບາດຂອງວັດ ແລະ ຊາວບ້ານ

**ເຊີນອ່ານ**

	ຫນ້າ
○ ພິທີສະຫລຸບໂຄງການ....	1
○ ພິທີປະດັບຫລຽນໄຊ.....	5
○ ວັດທະນະທັມບ້ານທ່າ.....	7
○ ມໍລະດົກບ້ານຫລິ້ງຊັນ.....	8
○ ສະຫມໍລະພູມ.....	10
○ ສັ່ງຂວັນບໍ່ໃຫ້ໄປທາງອື່ນ.....	12
○ ຄຳເກີດແດນເຜົ່າເມີຍ.....	13
○ ຊຽງຂວາງຍັງຫວ່າງຫາ...	14
○ ພິທີໂຂສູນ.....	16
○ ໂລກະຫານີ.....	18
○ ໂຄງສຸພາສິດ....	19

ວ່າເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບປົກປັກຮັກສາມໍລະດົກວັນນະຄະດີ ແລະ ພູມປັນຍາຂອງຊາວບ້ານຕະຫລອດມາ ທາງໂຄງການຈຶ່ງໄດ້ເຮັດໜ້າທີ່ຫລາຍດ້ານຕື່ມອີກ ເຊັ່ນ: ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວບ້ານ ໃນເວລາທີ່ຂະເຈົ້າມາຮ່ວມເຮັດອະນາໄມໜັງສືໃບລານ ຊາວບ້ານໄດ້ຮຽນວິທີວິທະຍາພື້ນຖານ ເພື່ອໃຫ້ຂະເຈົ້າສາມາດແນະນຳພະສິງ ແລະ ຊາວບ້ານຢູ່ບ້ານອື່ນໆ ທີ່ທາງໂຄງການບໍ່ໄດ້ໄປຮອດໄປເຖິງນັ້ນ ໃຫ້ສາມາດດູແລຮັກສາ ເອກະສານໃບລານຂອງພວກຂະເຈົ້າຕໍ່ໆກັນໄປ. ນອກຈາກນີ້ ທາງໂຄງການໄດ້ສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນທີ່ທັນສະໄຫມໄວ້ສູນໂຄງການ ບັນດາວັດທີ່ເປັນແຫລ່ງຂໍ້ມູນ ກໍໄດ້ກາຍເປັນສ່ວນປະກອບຂອງຕາມ່າງວຽກງານລະດັບຊາດຂອງຫໍສະຫມຸດຕ່າງໆ. ຖືວ່າໂຄງການໃບລານໄດ້ກາຍເປັນຂົວຕໍ່ລະຫວ່າງສະຖາບັນການສຶກສາແບບບູຮານ ແລະ ສະໄຫມໃໝ່.



II. ຜົນງານ ໑໐ ປີ ທີ່ຜ່ານມາ (ແຕ່ 1992 - 2002 )

ລົງສຳຫລວດໃນ 17 ແຂວງ: ພາກກາງ, ພາກເໜືອ ແລະ ພາກໃຕ້ ຄື: ແຂວງວຽງຈັນ, ກຳແພງນະຄອນ, ຫລວງພະບາງ, ໄຊຍະບູລີ, ອຸດົມໄຊ, ຫລວງນໍ້າທາ, ຜົ້ງສາລີ, ບໍ່ແກ້ວ, ຫົວພັນ, ອັດຕະປື, ຈຳປາສັກ, ສາລະວັນ, ເຊກອງ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຊຽງຂວາງ, ຄຳມ່ວນ ແລະ ບໍລິຄຳໄຊ.

- \* ສຳຫລວດ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ໄດ້ 830 ວັດ, ຂຶ້ນບັນຊີຫນັງສືຈຳນວນ 368.260 ຜູກ, ແລະ ພັນສາ 8.973 ເຫລັ້ມ.
- \* ກ່າຍໄມໂຄຼຟິມ ຫນັງສືທີ່ສຳຄັນ ແລະ ເກົ່າແກ່ ຕົ້ນສະບັບ 798 ມ້ວນ, ຮວມມີ 7.417 ເລື່ອງ, ຈຳນວນ 42.922 ຜູກ ອັດສຳເນົາພິມໄມໂຄຼຟິມ 2 ຊຸດ ມີ 1.596 ມ້ວນ, ລວມທັງຫມົດ 2.394 ມ້ວນ.
- \* ອັດສຳເນົາໃບສຳຫລວດ 2 ຊຸດ ຈຳນວນ 169.772 ໃບ, ພິມບັນຊີຫນັງສືຂອງວັດທີ່ສຳຫລວດ ແລ້ວໄດ້ 830 ວັດ ຈຳນວນ 2.490 ຫົວ, ເພື່ອມອບໃຫ້ທ້ອງຖິ່ນນຳໃຊ້ 1 ສະບັບ, ເກັບສຳເນົາໄວ້ສູນໂຄງການ 1 ສະບັບ ແລະ ຫໍສະຫມຸດແຫ່ງຊາດ 1 ສະບັບ.
- \* ໂຄງການໃບລານລາວໄດ້ມີສ່ວນຊຸກຍູ້ໃຫ້ນຳເອົາຫລັກສູດການສຶກສາພະພຸດທະສາສນາ ການຮຽນພາສາປາລີ

ແລະ ວັນນະຄະດີລາວ, ການສິດສອນຫນັງສືທັມກັບຄືນມາສິດສອນໃນບັນດາໂຮງຮຽນສົງໃນທົ່ວປະເທດ ໂດຍທາງໂຄງການໄດ້ປະກອບທຶນຊຸກຍູ້ການສຶກສາສົງໃຫ້ແກ່ອົງການ ອ.ຟ.ສ. ສູນກາງ, ວິທະຍາໄລສົງອົງຕໍ່ ແລະ ອ.ຟ.ສ. ໃນ 13 ແຂວງທີ່ມີໂຮງຮຽນສົງ ເປັນຈຳນວນເງິນທັງໝົດ 87,843 ໂດລາ



- \* ໃຫ້ທຶນອຸດທານຸນັກສຶກສາ-ອຸປະກອນການສິດສອນ ແລະ ການຮ່ວມມືດ້ານວິຊາການ ກັບພາກວິຊາພາສາລາວ - ວັນນະຄະດີ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ໃນ 4 ປີຜ່ານມາ ເປັນຈຳນວນເງິນ 7,557 ໂດລາ.
- \* ກະກຽມຈັດຕັ້ງສູນປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານ ໃນບາງແຂວງທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ຄື: ກຳແພງນະຄອນ, ແຂວງຫລວງພະບາງ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈຳປາສັກ.
- \* ຈັດພິມປຶ້ມທີ່ລິດຈະນາຈາກໃບລານ ເພື່ອແຈກຢາຍໃນທົ່ວສັງຄົມ ຈຳນວນ 12 ຫົວເລື່ອງ ດ້ວຍຈຳນວນພິມທັງໝົດ 20.000 ຫົວ
- \* ຈັດທຳ " ຂ່າວໃບລານ " ເພື່ອແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກັບບັນດາຫ້ອງກິ່ນ ທີ່ສຳຫລວດແລ້ວ ພ້ອມທັງສະເໜີບົດເລື່ອງລິດຈະນາຈາກໃບລານ ທີ່ພົບພໍ້ໃຫມ່ຈາກແຂວງຕ່າງໆ ໄດ້ 22 ສະບັບ ດ້ວຍຈຳນວນພິມ 33.000 ຫົວ.
- \* ອົງການ UNESCO ໄດ້ຮັບຮອງເອົາໂຄງການນີ້ ໃນຖານະເປັນການປະກອບສ່ວນຂອງລັດຖະບານ ເຢຍຣະມັນ ໃຫ້ແກ່ທິດສະວັດໂລກ ເພື່ອວັດທະນະທັມ (1987-1997)
- \* ໂຄງການໃບລານລາວ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມວາງສະແດງໃນງານ Expo 2000 ທີ່ ຮາໂນແວ ປະເທດ ເຢຍຣະມັນ ແລະ ໄດ້ຮັບຫລຽນຄຳ ໃນຖານະທີ່ເປັນໂຄງການລະດັບໂລກ.
- \* ນັກຄົ້ນຄວ້າຈາກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນ: ຈາກປະເທດໄທ, ເຢຍຣະມັນ, ຝຣັ່ງ, ຢີ່ປຸ່ນ ອາເມລິກາ ແລະ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າມາຊົມໃຊ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ໄມໂຄຼຟິມຢູ່ໂຄງການ ນັບມື້ນັບຫລາຍຂຶ້ນ.
- \* ກໍ່ສ້າງບຸກຄະລາກອນ ຊຶ່ງເປັນພະນັກງານຂອງລັດ ໃຫ້ທໍ່ສະຫມຸດແຫ່ງຊາດ ຈຳນວນ 9 ຄົນ; ພະນັກງານສັນຍາຈ້າງ ຈຳນວນ 7 ຄົນ ເພື່ອກຽມເຂົ້າເປັນພະນັກງານລັດ ແລະ ເປັນຜູ້ສືບທອດວຽກການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານຕໍ່ໄປ.

III. ດ້ານງົບປະມານທີ່ນຳໃຊ້

- ງົບປະມານທັງໝົດ ທີ່ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານລາວ ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫລືອລ້າ ຈາກລັດຖະບານ ສ.ສ.ຢ. 10 ປີ ( 1992-2002 )

ລວມທັງໝົດ	1,212,705.00 EURO
ຊຶ່ງເທົ່າກັບ	1,218,400.00 US\$

### ພິທີປະດັບຫລຽນໄຊແຮງງານຊັ້ນ III

**ໃບ** ວັນທີ 11 ກຸມພາ 2003 ທີ່ຫໍວັດທະນະທັມແຫ່ງຊາດໄດ້ມີພິທີປະດັບຫລຽນໄຊແຮງງານຊັ້ນ III ຢ່າງສົມກຽດຈາກລັດຖະບານ ສປປລາວ ໃຫ້ແກ່ ທ່ານສາດສະດາຈານ ດຣ.ດຣ. ຣະຮັນ ຣຸນດີອຸສ ຊຶ່ງເປັນຊ່ຽວຊານ ແລະ ທີ່ປຶກສາກິຕິມະສັກ ປະຈຳໂຄງການປົກປັກຮັກສາ ໃບລານລາວ ຕະລອດໄລຍະ 10 ປີ , ໂດຍແມ່ນ ທ່ານ ຜັນດວງຈິດ ວົງສາ ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງ ກະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທັມ ໄດ້ໃຫ້ກຽດປະດັບ ຫລຽນໄຊໃນຄັ້ງນີ້.



ປະຫວັດຫຍໍ້ ແລະ ຜົນງານຂອງ  
ທ່ານສາດສະດາຈານ ດຣ.ດຣ. ຣະຮັນ ຣຸນດີອຸສ

ທ່ານ ສາສະດາຈານ ດຣ.ດຣ. ຣະຮັນ ຣຸນດີອຸສ ( Prof. Dr.Dr. Harald HUNDIUS ) ເກີດເມື່ອວັນທີ 20 ເດືອນ ກຸມພາ 1939 ທີ່ປະເທດເຢຍຣະມັນ.

- 1958-59 : ເລີ່ມຮຽນພາສາໄທຢູ່ ມະຫາວິທະຍາໄລ HAMBURG
- 1966 : ເປັນຜູ້ລິເລີ່ມ ສອນພາສາໄທຢູ່ ມະຫາວິທະຍາໄລ FRANKFURT
- 1971 : ສຳເລັດການສຶກສາຂັ້ນປະຣິນຍາເອກ (ພາສາໄທ : ວັນນະຄະດີ ສູນທອນພູ)
- 1971-74 : ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າວັນນະກຳລ້ານນາ ຢູ່ລຳພູນ ຊຽງໃຫມ່
- 1975-83 : ສອນພາສາໄທຢູ່ ສ.ສ. ເຢຍຣະມັນ ມະຫາວິທະຍາໄລ ຄິລ
- 1983-92 : ປະຈຳຢູ່ ມະຫາວິທະຍາໄລຊຽງໃຫມ່ (ປະເທດໄທ) ໂຄງການ DAAD ຊ່ອຍສ້າງຫລັກສູດປະຣິນຍາໄທ - ພາສາ ແລະ ວັນນະກຳລ້ານນາ ສອນວິທີວິທະຍາການວິເຄາະພາສາ ແລະ ວັນນະຄະດີ
- 1987-92 : ເປັນທີ່ປຶກສາ ໂຄງການອະນຸລັກຄຳພີໃບລານລ້ານນາ (ເປັນຜູ້ລິເລີ່ມ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍຣະມັນ ຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ ມະຫາວິທະຍາໄລຊຽງໃຫມ່)
- 1992-93 : ຮ່ວມກັບຄະນະໂຄງການຝ່າຍລາວ ເພື່ອລິເລີ່ມສ້າງໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານລາວ ຂັ້ນສຳຫລັບ 10 ປີ ແລະ ສະເໜີຂໍທຶນຊ່ວຍເຫລືອຫລ້າຈາກລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍຣະມັນ ໂດຍທ່ານເອງ ເປັນທີ່ປຶກສາກິຕິມະສັກປະຈຳໂຄງການຕະຫລອດມາ
- 1993 : ໄດ້ຮັບຕຳແໜ່ງ ສາດສະດາຈານ ຫົວຫນ້າຜະແນກພາສາ ແລະ ວັນນະກຳໄທ ແລະ ລາວ ປະຈຳຢູ່ມະຫາວິທະຍາໄລ PASSAU ສ.ສ. ເຢຍຣະມັນ ລັດ BAVARIA ຈົນເກີງປະຈຸບັນ
- 1999 : ທ່ານໄດ້ຮັບພະຣາຊທານປະຣິນຍາເອກ ສິລະປະສາດ ດຸສດີບັນດິດກິຕິມະສັກ (ພາສາແລະວັນນະກຳລ້ານນາ) ຈາກມະຫາວິທະຍາໄລຊຽງໃຫມ່

ຕະຫລອດໄລຍະ 10 ປີ, ຄືແຕ່ 1992-2002 ທ່ານໄດ້ໃຫ້ຄໍາປຶກສາ ແລະ ຕິດຕາມວຽກງານ ຂອງໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານລາວຢ່າງເປັນປະຈຳ ໄດ້ລົງເຄື່ອນໄຫວຢູ່ພື້ນຖານປະຊາຊົນໃນທົ່ວປະເທດເຊັ່ນ : ລົງຕິດຕາມການສໍາຫລວດຕາມວັດຕ່າງໆ ສາມາດໂອ້ລົມ ແນະນໍາຊາວບ້ານ ພະ ນັກງານທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍເວົ້າເປັນພາສາລາວສໍານຽງພວນ ທັງອ່ານຕົວທັມ ທີ່ເປັນພາສາປາລີ ແລະ ພາສາລາວຢ່າງຊໍານິຊໍານານ. ເພິ່ນໄດ້ແນະນໍາວິທີວິທະຍາໃນການຂຶ້ນບັນຊີ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານ ດ້ວຍເຕັກນິກທີ່ປະສົມປະສານອັນບູຮານ ແລະ ຫັນສະໄຫມ ຕະຫລອດເຖິງການກ່າຍໄມໂຄຼຟິມ ຫນັງສືສໍາຄັນ ແລະ ເກົາແກ່. ໃນປີ 1993 ທ່ານໄດ້ຈັດຫລັກສູດພາສາວັນນະຄະດີລາວ ເອົ້າສອນທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລພັດທະນາ (PASSAU) ສ.ສ. ເຢຍຣະມັນ ເພື່ອເຜີຍແຜ່ວັນນະກໍາຂອງລາວ.

**ຜົນງານເດັ່ນ ທີ່ຜ່ານມາ :**

1. ທ່ານໄດ້ເປັນວິທະຍາກອນໃນການເປີດສໍາມະນາວິຊາການ ຢູ່ແຕ່ລະແຂວງ ກ່ອນການສໍາຫລວດໃນທົ່ວ 17 ແຂວງ ໂດຍເວົ້າເຖິງຄວາມຫມາຍຄວາມສໍາຄັນຂອງຫນັງສືໃບລານ ແລະ ປຸກລະດົມໃຫ້ພະສົງ ແລະ ຊາວບ້ານເອົາໃຈໃສ່ໃນການປົກປັກຮັກສາມໍລະດົກອັນສໍາຄັນນີ້ສືບຕໍ່ໄປ ແຕ່ລະຄັ້ງມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 80 ເຖິງ 120 ຄົນ
2. ລົງຕິດຕາມ ແລະ ຊີ້ນໍາວຽກງານສໍາຫລວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານ ໃນ 17 ແຂວງ ໄດ້ເດີນທາງໄປໃນທ້ອງຖິ່ນທຸລະກັນດານ ທຸກແຫ່ງທຶນ ນັບແຕ່ຍອດອູ ລົງຮອດຄອນພະເພັງ ຊຶ່ງວຽກງານຂອງໂຄງການໄດ້ສໍາເລັດລົງແລ້ວ ເມື່ອເດືອນທັນວາ 2002 ທີ່ຜ່ານມາ ຂຶ້ນບັນຊີໃບລານໄວ້ທັງຫມົດ ໃນ 830 ກວ່າວັດ ຈໍານວນກວ່າສາມແສນຫົກຫມື່ນຜູກ, ແລະ ພັບສາ ເກົ້າພັນກວ່າຫົວ
3. ລົງຕິດຕາມການກ່າຍໄມໂຄຼຟິມໃນທົ່ວປະເທດສໍາເລັດແລ້ວຈໍານວນ 800 ກວ່າມ້ວນຟິມ ບັນຈຸໄດ້ 7.500 ກວ່າ ເລື່ອງ
4. ຮ່ວມກັບຄະນະໂຄງການ ຂຶ້ນແຜນງົບປະມານໃຊ້ຈ່າຍ ເພື່ອຂໍອະນຸມັດຈາກລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍຣະມັນໃນ 10 ປີ, ໄດ້ຮັບເງິນທັງຫມົດ ຫນັງສືລ້ານສອງແສນກວ່າ ໂດລາສະຫະລັດ. ໃນນັ້ນ ໄດ້ມອບເປັນທຶນອຸດທະຍາຍາກສຶກສາສິ່ງໃຫ້ແຂວງທີ່ມີໂຮງຮຽນສິງ, ອ.ພ.ສ. ສູນກາງ ແລະ ວິທະຍາໄລສິງອົງຕີ້ ແລະ ມອບໃຫ້ພາກວິຊາພາສາລາວ-ວັນນະຄະດີ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ຕະຫລອດເວລາ 4 ປີ ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ນັກສຶກສາໄດ້ສືບທອດການຮຽນວັນນະຄະດີພາສາອັນເກົາແກ່ຂອງຊາດເຮົາ
5. ນໍາເອົາຜົນງານຂອງໂຄງການ ເອົ້າຮ່ວມງານວາງສະແດງໂລກ ທີ່ ຮາໂນເວີ 2000 ປະເທດເຢຍຣະມັນ ໄດ້ຮັບຫລຽນຄໍາໃນຖານະທີ່ເປັນໂຄງການລະດັບໂລກ
6. ຮ່ວມມືກັບນັກຄົ້ນຄວ້າຈາກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນ : ຈາກປະເທດໄທ, ເຢຍຣະມັນ, ຝຣັ່ງ, ຍີ່ປຸ່ນ, ອາເມລິກາ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າຊົມໃຊ້ຂໍ້ມູນໄມໂຄຼຟິມຢູ່ສູນໂຄງການ ຈັດກອງປະຊຸມນານາຊາດອັນເປັນການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ຊາວໂລກຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບຄວາມສໍາຄັນຂອງຫນັງສືໃບລານລາວ.



# ວັດທະນະທັມ ບ້ານທ່າ

ໂດຍ : ບົວລິວັນ

ທີ 12 ພຶດສະພາ 2002. ຄະນະຫນ່ວຍສຳຫລວດໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືຜູກໃບລານໄດ້ເດີນທາງໄປຮອດບ້ານທ່າ ເມືອງຄຳ ແຂວງຊຽງຂວາງ. ບ້ານທ່າເປັນບ້ານນຶ່ງທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກຈາກຕົວເມືອງຄຳ ແລະ ຢູ່ເຂດສອກຫລີກຈິ່ງເຮັດໃຫ້ບ້ານດັ່ງກ່າວບໍ່ຖືກສົງຄາມທຳລາຍປານໃດ, ເມື່ອສຳຫລວດຫນັງສືພາຍໃນວັດກໍ່ພົບຫນັງສືໃບລານຈຳນວນ 301 ຜູກ. ກືວ່າຫລາຍກວ່າຫມູ່ຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ. ສ່ວນສະພາບການເກັບມ້ຽນຫນັງສືແມ່ນບໍ່ເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍພຽງແຕ່ເອົາລົງໄວ້ໃນແກັດເຈ້ຍຫນັງສືຈຳນວນຫນຶ່ງ ກືກໝູກັດ ແລະ ບໍ່ສາມາດນຳມາໃຊ້ໄດ້ ຍັງໂຊກດີທີ່ຄະນະສຳຫລວດໄປທັນກ່ອນຫນັງສືດັ່ງກ່າວຈະສູນຫາຍ, ຕາມການບອກເລົ່າຂອງຊາວບ້ານວ່າ:ໃນຕອນສົງ

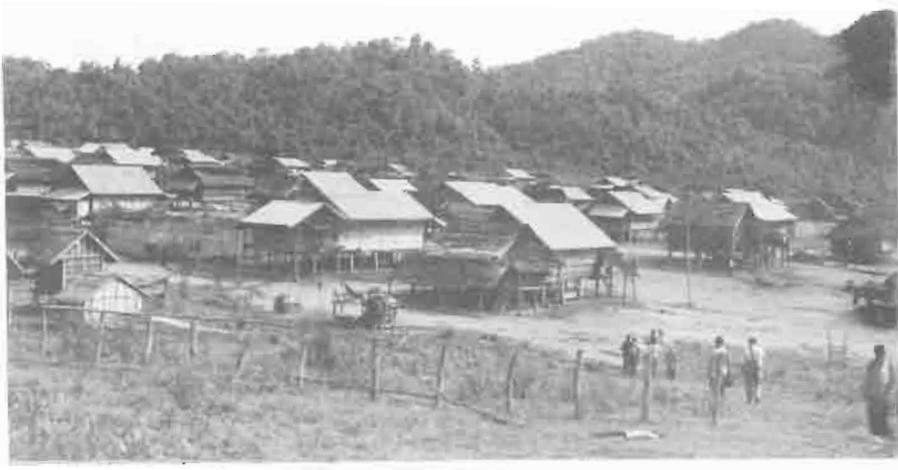


ສະພາບຫນັງສືໃບລານຢູ່ບ້ານທ່າ ກ່ອນການສຳຫລວດ

ຄາມພວກເພິ່ນໄດ້ນຳເອົາຫນັງສືໃບລານໄປຊຸກເຊື່ອງໄວ້ຕາມກ້ຳ ຕາມຜາຕ່າງໆ ແລະ ຍັງມີຫນັງສືຜູກໃບລານບາງສ່ວນຖືກສູນຫາຍ ເພາະວ່າເວລາເອົາຫນັງສືໄປເຊື່ອງໄວ້ໃນກ້ຳນັ້ນ ເຮັດໃຫ້ໃບລານປຽກຊຸ່ມຈິ່ງພາໃຫ້ເກີດການຜຸເປື້ອຍ.  
ບ້ານທ່າ ເມື່ອກ່ອນຕັ້ງຢູ່ທົ່ງນາ

ແລມຜາ ຍ້ອນການໄປມາຍາກ ປີ 1999 ຜ່ານມານີ້ ຈິ່ງໄດ້ຍ້າຍບ້ານມາຕັ້ງຢູ່ໃກ້ທາງໃຫຍ່ເພື່ອສະດວກໃນການພັດທະນາບ້ານທ່າມີຈຳນວນ 94 ຫລັງເຮືອນ, ມີ 650 ຄົນ, ຊົນເຜົ່າເຜິ້ງ ອາຊີບເຮັດໄຮ່ ແລະ ນາເກືອບທຸກຄອບຄົວສາມາດກຸ້ມກິນ. ນອກຈາກນີ້ຍັງມີສິນລະປະຫັດຖະກຳອື່ນໆ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການຕ່ຳຫູກທ່າໄຫມ ເຮັດທຸກຄອບຄົວ. ດ້ານສິນລະປະວັນນະຄະດີທີ່ເປັນເອກະລັກແມ່ນ ອັບໄຫເຜິ້ງ ແລະ ເປົ່າແຄນທຳນອງໄຫເຜິ້ງ.

ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງເວົ້າໄດ້ວ່າ ບ້ານທ່າເປັນບ້ານວັດທະນະທັມ ທີ່ສຳຄັນຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ ມີຫນັງສືໃບລານ ແລະ ສິນລະປະວັດທະນະທັມຕ່າງໆ ຫລົງເຫລືອມາຫລາຍສົມຄວນ ກືວ່າເປັນມູນມໍລະດົກຂອງຊາວບ້ານ ເພື່ອໃຫ້ອະນຸຊົນຮຸ່ນຫລັງໄດ້ສຶກສາ ແລະ ສືບທອດຕໍ່ໄປ ຯ



ເຮືອນຂອງຊາວເຜົ່າເຜິ້ງຢູ່ບ້ານທ່າ ມ. ຄຳ ແຂວງຊຽງຂວາງ

# ມໍລະດົກບ້ານຫລົ່ງຊັນ

ໂດຍ: ໄຜວົງທົງສັກສິດ



ຕືບທັມເກົ່າແກ່ຢູ່ບ້ານຫລົ່ງຊັນ

**ບ້ານ** ຫລົ່ງຊັນ ກໍາເນີດເກີດຂຶ້ນ ຜ່ານໄລຍະປະຫວັດສາດຫລາຍຮ້ອຍປີມາແລ້ວ, ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ຍົກຍ້າຍມາຈາກເມືອງພວນ(ແຂວງຊຽງຂວາງ) ມາຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ບ້ານນາແຝ ຝັ່ງຊ້າຍແມ່ນ້ຳງື່ມ, ຫລາຍປີຕໍ່ມາ ເຫັນວ່າບ່ອນທຳມາຫາກິນຄັບແຄບ ຍ້ອນພົນລະເມືອງເພີ່ມຂຶ້ນ ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຂ້າມແມ່ນ້ຳງື່ມມາຝັ່ງຂວາ ເຂດເມືອງຫົງທອງ ເປັນດິນແດນທີ່ອຸດົມສົມບູນ ພວກເຂົາພ້ອມພາກັນສ້າງຮົ່ວສວນຂຶ້ນ ເອີ້ນວ່າບ້ານສວນ ເກົ່າແກ່ເລົ່າວ່າ ບ້ານຫລົ່ງຊັນໄດ້ຊື່ມາຈາກນິທານເລົ່າອານວ່າ ຊາວບ້ານໄດ້ປູກຕົ້ນໄມ້ກິນຫມາກຫລາຍຊະນິດ ເປັນຕົ້ນຫມາກນີ້, ຫມາກມ່ວງ ແລະ ອື່ນໆ. ເມື່ອຕົ້ນໄມ້ອອກຫມາກອອກຜົນແລ້ວ ຝູງລົງທັງຫລາຍມາລັກກິນ ທັງກິນທັງສິ້ນລົງດິນ ເປັນຢ່າງນັ້ນທຸກປີຊາວບ້ານຈຶ່ງເອີ້ນວ່າ " ບ້ານລົງສິ້ນ " ຕໍ່ມາຈຶ່ງປ່ຽນເປັນ " ບ້ານ ຫລົ່ງຊັນ " ເທົ່າທຸກວັນນີ້.

ບ້ານຫລົ່ງຊັນຕັ້ງລຽບໄປຕາມແຄມແມ່ນ້ຳງື່ມ ຊາວບ້ານ ມີຄວາມເຫລື້ອມໃສໃນພຸດທະສາສນາຢ່າງແຮງກ້າ ຈຶ່ງພ້ອມພຽງກັນສ້າງວັດ ຂຶ້ນ 3 ວັດ ຕໍ່ເນື່ອງກັນ ເພື່ອນຳ

ເອົາສາສນາເຂົ້າມາໃນຫມູ່ບ້ານພ້ອມພຣະສິງ ຈຳນວນຫນຶ່ງ, ເບື້ອງຕົ້ນຊາວບ້ານສ້າງວັດສີສະກຸນ ວັດເຫນືອຂຶ້ນກ່ອນ, ຕໍ່ມາອີກ 16 ປີ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງວັດ "ສີສຸນິນທະອາຣາມ" ວັດກາງ, ຕໍ່ມາອີກ 17 ປີ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງວັດ "ສີສຸມັງຄະອາຣາມ" ວັດໃຕ້, ຍ້ອນມີວັດວາອາຣາມເພີ່ມຂຶ້ນ ຊາວບ້ານຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ລູກຫລານບວດຮຽນຂຽນອ່ານ ສ້າງຫໍໂຕຂຶ້ນໃສ່ແຕ່ລະວັດ ເພື່ອບັນຈຸຄຳພີໃບລານ.

ຕໍ່ມາໃນຮັດຊະການພຣະເຈົ້າໄຊຍະເສດຖາທິຣາຊ ພຣະອົງໄດ້ຊົງບູຮະນະປະຕິສັງຂອນ ວັດວາອາຣາມ ແລະ ຫໍໂຕຄືນໃໝ່ ຊົງໃຫ້ອົດຂຽນພຣະໂຕປິດົກ, ຊາດົກ, ໂຫຮາສາດ, ຕຳລາຢາ ແລະ ກົດຫມາຍໄວ້ໃນໃບລານຢ່າງຫລວງຫລາຍ ແຕ່ກໍຫນ້າເສຍດາຍທີ່ຫໍໂຕ, ຕູ້ຄຳພີ ແລະ ຫນັງສືໃບລານຈຳນວນຫລາຍໄດ້ເປ່ເພສາຍໄປຕາມກາລະເວລາ ຍ້ອນປວກກັດ, ຝົນຮົ່ວໃສ່, ໄຟໄຫມ້, ຫນູກັດ ແລະ ແມງສາບຫຍ່ຽວໃສ່... ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານລາວ (ການຮ່ວມມືລາວ - ເຢຍຣະມັນ ໄດ້ລົງໄປສຳຫລວດສອງຄັ້ງ, ຄັ້ງທີນຶ່ງປີ 1993, ຄັ້ງທີສອງ ໃນວັນທີ 27/ 11/2002 ສົມທົບກັບພະແນກຖະແຫລງຂ່າວ - ວັດທະນະທັມແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງພາຍໃນບ້ານພ້ອມດ້ວຍເຈົ້າອະທິການວັດ, ເກົ້າແກ່ແນວໂຮມ ໄດ້ນຳ ເອົາຫນັງສືລົງມາອະນາໄມເຊັດກູໃຫ້ສະອາດ ຈາກນັ້ນນັກສຳຫລວດ ກໍໄດ້ຂຶ້ນບັນຊີສຳເລັດລົງໃນວັນທີ 06/12/2002



ໃບລານທີ່ສຳຫລວດແລ້ວ

ໄດ້ພົບຫນັງສືເກົ່າແກ່ສໍາຄັນທີ່ຫາຍາກ ຈໍານວນຫລາຍ ເລື້ອງ. ເຊັ່ນວ່າ: ປາຈິຕຕິ (ປາລີ) ຂຽນຂຶ້ນໃນ ຈ.ສ. 941 ປີກັດ ເຫມົ້າ (ອາຍຸ 423 ປີ), ວຸຕໂຕໂຫຍະ (ນິສ ສັຍ) ຂຽນຂຶ້ນ ໃນຈ.ສ. 963 ປີຮ່ວງເປົ້າ(ອາຍຸ 401ປີ), ເອກະ ນິບາຕ ຂຽນ ຂຶ້ນໃນຈ. ສ.974 ປີ ເຕົ້າໄຈ້ (ອາຍຸ 390 ປີ), ປາຈິຕຕິ (ປາລີ) ຂຽນຂຶ້ນໃນ ຈ.ສ. 997 ປີຮ່ວງໄຄ້ (ອາຍຸ 367 ປີ) ຍັງມີເອກະສານໃບລານ ຈໍານວນນຶ່ງ 300 ກວ່າປີ, 200 ກວ່າປີ, 100 ກວ່າປີ ທີ່ພວກເຮົາໄດ້ຫມາຍກຸ່າຍໄມໂຄຣ ພິມໄວ້ ເອກະສານທີ່ຂຶ້ນບັນຊີແລ້ວທັງຫມົດມີ 1,540 ຜູກ.

ສິ່ງທີ່ພູມໃຈຄື ພວກເຮົາໄດ້ພົບຕູ້ຄໍາພີ 3 ໜ່ວຍ ມີລິງ ລາຍງາມເປັນສິລະປະແບບລາວບູຮານແທ້ໆ ມີໜ່ວຍນຶ່ງ ເພິ່ນໄດ້ຂຽນປີສ້າງ ແລະ ສັດທາສ້າງໄວ້ ຈຸລະສັງກາດ ຈ.ສ. 1161 ປີກັດມິດ ເດືອນຍີ່ ອອກ 5 ຄໍ່າ ວັນສາມ ມີ ກັດເປົ້າ, ຄະນາມພິມມາວະດີ ມີປາສາຫະສັດທາພາອັນແຕ ວາສິດ ທັງອຸສິກາປູ່-ຍ່າທັງຫລາຍ ພ້ອມກັນສ້າງຢັງຕື່ມ ໝ່ວຍນີ້ໄວ້ ເປັນທີ່ຫຍິບຢັງທ່າໂຕອບິດກະທັ່ງສາມ.



ທີ່ປຶກສາ

ຄໍ່າຜະລະອານິສິງ ໄປຮອດຜໍ່ແມ່ບູ່ຍາດາຍາຍ ຄຣູບາອາ ຈານຄໍ່າໃຫ້ໄດ້ສຸກສາມປະການ ມີປິລະພານເປັນທີ່ແລ້ວ ກໍ່ຄໍ່າເຕັ້ນ ສາທຸສາທຸ. ທັງມວນມີຄໍ່າໂຄ້ນປາຍ 9 ຫໍ ອາຍຸຕູ້ໄດ້ 203 ປີ.

ວັນທີ 28/11/2002 ເຫັນວ່າສະມາຄົມແມ່ຍິງນາໆ ຊາດ 12 ທ່ານ ລົງໄປຢ້ຽມຢາມໜ່ວຍສໍາຫລວດ ຢູ່ບ້ານ ຫລົງຊັນຊຶ່ງມີທ່ານ ນາງດາລາ ກັນລະຍາ ທີ່ປຶກສາປະຈໍາ ໂຄງການເປັນເພື່ອນພາທາງ ເວລາ 10 ໂມງເຊົ້າ ຄະນະກໍ່ ເດີນທາງໄປເຖິງ ໂດຍການຕ້ອນຮັບຢ່າງອົບອຸ່ນຂອງ ກຸ/ວ ແຂວງ, ກຸ/ວເມືອງ, ຄະນະໜ່ວຍສໍາຫລວດ, ນາຍບ້ານ ພ້ອມດ້ວຍເກົ້າແກ່ແນວໂຮມ ຕະລອດຮອດປະຊາຊົນ ພາຍໃນບ້ານຢ່າງພ້ອມພຽງ. ທ່ານ ນາງ ດາລາ ກັນລະຍາ

ແລະ ທ່ານມະຫາ ບຸນເລີດ ທໍາມະຈັກ ກໍ່ໄດ້ຜັດປ່ຽນ ກັນລາຍງານ ຈຸດປະສົງເປົ້າຫມາຍຄວາມເປັນມາຂອງ ການສໍາຫລວດໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ, ພ້ອມທັງແນະນໍາ ຄວາມສໍາຄັນຂອງຫນັງສືໃບລານທີ່ເກົ່າແກ່, ຜ້າທໍ່ຄໍາພີ, ຕູ້ໃສ່ຄໍາພີໃບລານ, ການຈານ, ການປົກປັກຮັກສາ, ສັດທາ ຂອງຊາວບ້ານຕໍ່ຫນັງສືໃບລານຈົນໄປຮອດການນໍາເອົາ ຕົ້ນລານມາປູກ ແລະ ຂຶ້ນຕອນຕັດອອກມາຂຽນ. ແຂກແຕ່ ລະທ່ານສົນໃຈຕໍ່ຄວາມສາມາດຂອງນັກປາດອາຈານ ລາວບູຮານທີ່ນໍາເອົາໃບໄມ້ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃບລານມາ ຂຽນ ແລະຢູ່ໄດ້ຫລາຍຮ້ອຍປີບໍ່ຂາດບໍ່ຫັກສາມາດໃຊ້ໄດ້ຈົນ ຮອດປັດຈຸບັນນີ້. ທັງຄະນະມີຄວາມພູມໃຈຕໍ່ການຕ້ອນຮັບ ຢ່າງອົບອຸ່ນ ແລະໄດ້ຮ່ວມພາເຂົ້າສາມັກຄີນໍາຊາວບ້ານ ດ້ວຍໄມຕີຈິຕມິດຕະພາບ.

ວັນທີ 01/12/2002 ທ່ານ ນາງດາລາ ກັນລະຍາ ແລະ ທ່ານ ສາສດາຈານ ດຣ.ດຣ. ຣະຮັນ ຣຸນດິອສ ທີ່ປຶກສາກິຕິມະສັກປະຈໍາໂຄງການ ກໍ່ໄດ້ລົງຢ້ຽມຢາມ



ແຂກແມ່ຍິງ

ໜ່ວຍສໍາຫລວດ ໄດ້ຮັບການຕ້ອນຮັບຈາກເກົ້າແກ່ແນວ ໂຮມ ແລະຊາວບ້ານຢ່າງອົບອຸ່ນຈາກນັ້ນ ຄະນະໜ່ວຍສໍາ ຫລວດໄດ້ລາຍງານສະພາບຂໍ້ມູນທີ່ສໍາຫລວດແລ້ວ, ພິເສດ ແມ່ນ ຫນັງສືໃບລານເກົ່າແກ່ ແລະຕູ້ຄໍາພີເກົ່າແກ່, ທ່ານ ສາສດາຈານ ດຣ. ຣະຮັນ ຣຸນດິອສ ສົນໃຈທີ່ມີຂອງເກົ່າແກ່ ຫລົງເຫລືອຢູ່ ໃຫ້ພວກເຮົາຄົ້ນຄວ້າ ທ່ານເວົ້າວ່າ : ຫນັງ ສືໃບລານເກົ່າແກ່ມີຄຸນຄ່າສູງ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນ ທີ່ສຸດທາງສາສນາ, ວັນນະຄະດີ, ປະຫວັດສາດ, ກິດຫມາຍ ບູຮານ, ຕໍາລາຢາ ແລະ ໂຫອາສາດ. ຢາກໃຫ້ ວັດຢູ່ໃນລາວ ເປັນຄືວັດ ສຸມິນທະອາຣາມ ບ້ານຫລົງຊັນນີ້ ຈື່

# ສະຫມໍລະພູມຊຽງຂວາງ

ຫນັງສືໃບລານຍັງຢູ່

ໂດຍ: ຄຳສິງ ວົງສະພູມວົງ



**ເມື່ອ** ເອີ້ນເຖິງແຂວງຊຽງຂວາງຍາມໃດ ຕ້ອງຄິດເຖິງພາບສະເໜືອນຂວັນຂອງປະຊາຊົນລາວຢູ່ຕລອດ. ກຳປັວ ແລະ ບ່ອນອື່ນໆ, ສາມັກຮຽງເປັນນະໂຍບາຍ ຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ ສະໄໝສົງຄາມຢູ່ອິນດູຈີນ. ຫມາຍວ່າທຸກຢ່າງຕ້ອງຈູດກ້ຽງ ບໍ່ໃຫ້ເຫລືອສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ແມ່ນແຕ່ຕົ້ນໄມ້ໃບຫຍ້າກໍຕ້ອງຖືກທຳລາຍກ້ຽງ.

ເວົ້າເຖິງຫນັງສືໃບລານຢູ່ແຂວງນີ້ ຜູ້ເຖົ້າທີ່ເຄີຍເຫັນເຫດການເພິ່ນເວົ້າວ່າ : ເຮືອບິນຈູດບ້ານໃດໆກໍຕາມ ມັນຈະຈູດວັດກ່ອນແລ້ວຈິ່ງຖະລົມບ້ານ ເພາະວ່າຄົນສ່ວນ



ການແຕ່ຫັ້ມ

ຫລາຍມັກເອົາວັດເປັນທີ່ເພິ່ງຍາມເຕືອດຮ້ອນ ສະນັ້ນ ຫນັງສືໃບລານຢູ່ຕາມວັດຕ່າງໆບ່ອນລະ 6-7 ຕູ້ ຈິ່ງເປັນເຖົ້າກຸ່ນພາຍໃນພົບຕາ. ເມື່ອບ້ານອື່ນສັງເກດເຫດການ ດັ່ງນັ້ນ ເອົາເຈົ້າຈິ່ງເອົາຫນັງສືໃບລານ, ພະພຸດທະຮູບ ແລະ ຄ້ອງກອງສິ່ງສຳຄັນອື່ນໆ ໄປເຊື້ອງໄວ້ໄດ້ຕາມກຳ ຕາມເຫວແລ້ວເອົາໂຕຫລົບຫລີກໄປບ່ອນອື່ນ ເປັນເວລາຫລາຍສິບປີ ເມື່ອບ້ານເມືອງສະຫງົບຈິ່ງໄດ້ປົວແປງວັດວາ ແລ້ວເກັບກຳເອົາວັດກູທີ່ເຫລືອ ທ້ອນໂຮມຄືນໃໝ່. ຫນັງສືໃບລານທີ່ຢູ່ຕາມກຳບາງສ່ວນກໍເອົາຄືນບໍ່ໄດ້ຜູ້ຮຽງເສຽຫາຍ ແຕ່ກໍຍັງມີຈຳນວນບໍ່ຫລາຍທີ່ສາມາດເກັບຄືນມາໄດ້.

ປີ 1998 ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານ ໄດ້ຮ່ວມກັບຜະແນກຖະແຫລງຂ່າວແຂວງ ແລະ ແນວໂຮມແຂວງຊຽງຂວາງ ເປີດກອງປະຊຸມຂັ້ນ ໂດຍມີຜູ້ຕາງຫນ້າແຕ່ລະເມືອງເຂົ້າຮ່ວມເພື່ອປົກສາຫາລືກອບກູ້ເອົາວັດກູບູຮານ ກໍຄືຫນັງສືໃບລານທີ່ມີຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນໄວ້ໃນທີ່ປອດໄພ ລໍກຳການສຳຫລວດຕົວຈິງ.

ມາໃນວັນທີ 24 ເມສາ 2002 ໜ່ວຍວິຊາການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານຈິ່ງໄດ້ເອົາວັດກູອຸປະກອນໄປສົມ



ພະທາດເກົ່າແກ່ຢູ່ວັດເລຍວັດແຂວງຊຽງຂວາງ

ທົບພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ ພະສົງສຳມະເນນ ທຳຄວາມສະອາດ ຂັ້ນບັນຊີ ມີທັງຫນັງສື ທີ່ຂັ້ນບັນຊີໄດ້ 98 ວັດ ໃນ 5 ຕົວເມືອງ. ຜົບຫນັງສືໃບລານທັງເກົ່າ ແລະ ໃຫມ່ 3.886 ຜູກ, 969 ເລື່ອງ ມີອາຍຸເກົ່າແກ່ສຸດ 336 ປີ (ຈສ 1028).

ແຂວງຊຽງຂວາງຍັງມີເກົ້າແກ່ນັກປາດອາຈານ ຫລາຍທ່ານທີ່ມີຄວາມຮູ້ທາງພຸດທະສາສນາ ເພິ່ນຍັງນິຍົມ ອ່ານໂຕທັມ ແລະ ໂຕບູຮານໃນຍາມບຸນພະເວດ, ບຸນທານ ອື່ນໆ ພະສົງສ່ວນຫລາຍກໍຍັງອ່ານໂຕທັມທີ່ຂຽນໃສ່ໃບ ລານຢູ່. ວັດໃດທີ່ບໍ່ມີລຳພະເວດຂຸດໃຫຍ່ ເພິ່ນກໍຍັງອົບ ຂວາຍຊອກຫາມາໃສ່ ເພື່ອໃຫ້ພະສົງໄດ້ອ່ານໃນຍາມບຸນ. ຊຶ່ງແມ່ນປະເພນີນິຍົມຂອງຊາວພຸດແຂວງຊຽງຂວາງ ແຕ່ໃດໆມາ.

ຕັ້ງແຕ່ 600 ກວ່າປີມາແລ້ວ ຫຼັກກຸ່ມຄວາມຮູ້

ເຮືອງຂອງຊາວພວນຢູ່ ແຂວງຊຽງຂວາງ ຍັງປາກົດໃຫ້ ເຮົາເຫັນຢູ່ຫລາຍບ່ອນເຊັ່ນ : ວັດເພຽວວັດ ເມືອງຄູນ ຕັ້ງຂຶ້ນ ເມື່ອປີ ຈສ 735 ໂດຍແມ່ນເຈົ້າ ລ້ານຄຳກອງນຳພາ ສ້າງ ຊາວພວນກໍໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວເລື້ອຍໆມາຈົນເຖິງສະ ໄຫມໄທກວາດຕ້ອນໄປຟາກນ້ຳຂອງເບື້ອງຂວາ ເມື່ອບ້ານ ເມືອງກຶກຮຸກຮານ ເຂົາເຈົ້າກໍໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍໄປຕັ້ງກຸ່ມຖານ ຕາມນາຍໄທສັງ. ສະໄຫມຈັກກະພັດຝຣັ່ງ ຕໍ່ໃສ່ຈັກກະພັດ ອາເມລິກາຮຸກຮານ ປະຊາຊົນກຶກບົບບັງຄັບອົບພະຍົບ ຫລົບໄພ ບາງພ່ອງກໍລີ້ຊ່ອນເອົາ ໂຕລອດ ແຕ່ສິ່ງນຶ່ງທີ່ຊາວ ພວນບໍ່ໄດ້ປະຖິ້ມຄືຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມ ຂອງຕົນ ພະສົງເທດຫນັງສືໃບລານກໍຍັງມີຄ່ານິຍົມແຕ່ນັ້ນມາຮອດ ປັດຈຸບັນນີ້ ເຖິງແມ່ນແຜ່ນດິນກາຍເປັນສະຫມໍລະພູມ ເລືອດ ແຕ່ຫນັງສືໃບລານຍັງຢູ່ຄູ່ຊາວພວນຕລອດມາ.



ອະນາໄມໃບລານຢູ່ວັດບ້ານຕ່າ

ກາບກອນເລື່ອງ ຂີ້

(ສືບທອດຈາກ ທິດນິວພາ ວໍລະສິງ ແຕ່ປີ 1966)

ໂດຍ ເພັດ ເມືອງພວນ

- ຂີ້ບັງ
  - ຂີ້ເສືອ
  - ຂີ້ຜູ້ນ້ອຍ
  - ຂີ້ນົກຕູ້
  - ຂີ້ນົກທາ
  - ຂີ້ຮອກ
- ໃບຫມາກເຂືອ
  - ຈິວນ້ອຍ
  - ນ້ຳຕູ້
  - ເຂົ້າລິບກາງນາ
  - ຫົວຫຍ້າຈິກຈອກ
  - ຫມາກເຫົາແຮວ

- ຂີ້ແມວ
  - ຂີ້ຫມູ
  - ຂີ້ແຊບ
  - ຂີ້ຢາ
  - ຂີ້ໄຮ້
- ແມ່ນຫນູ
  - ແມ່ນແກບ
  - ແມ່ນຂີ້ປາ
  - ແມ່ນຄົນໄຂ້
  - ແມ່ນຜູ້ບໍ່ມີ



# ສັ່ງຂວັນບໍ່ໃຫ້ໄປທາງອື່ນ

(ໂດຍ : ທ່ານຊຽງວິງສີ ບ້ານປຸ່ງຫມັນ ເມືອງພູກູດ ແຂວງຊຽງຂວາງ) **ເກັບກຳໂດຍ :** ຄຳສິງ ວົງສະຫວາງ

ຊາວມິ່ງຂວັນເຂົ້າ ເກົ້າຮ້ອຍມິ່ງຂວັນເງົາ ຂວັນເປົ່າ ຫູເປົ່າຕາໃຫ້ຮຸ່ງ ຂວັນມຸ່ງກວ້າງເຫັນໄກ, ຂວັນຫົວເຈົ້າຢ່າໄດ້ຕໍ່ປົກໄປເປັນຫມ້ຊາງ-ຂວັນຫົວເຈົ້າຢ່າໄດ້ ເປັນລົງເປັນຄ່າງໂຕໄຮໂມ້, ຂວັນຫົວເຈົ້າຢ່າໄດ້ທ່ຽວມື້ຄ່ຳມັນຈິກຶກຫມໍ່ປືນ, ຂວັນຫົວເຈົ້າຢ່າໄດ້ໄປທ່ຽວມື້ຄືນມັນຈິກຶກຫມໍ່ຫນ້າ-ຫມໍ່ປືນເຫັນເພິ່ນຈິຂ້າຫມໍ່ຫນ້າເຫັນເພິ່ນຈິຍິງ. ຂວັນຫົວເຈົ້າຢ່າໄດ້ໄປເກີດນຳງົວແມ່ລາຍ, ຂວັນຫົວເຈົ້າຢ່າໄດ້ໄປເກີດນຳຄວາຍແມ່ຊ້ອງ, ເກີດເປັນງົວເພິ່ນຈິເອົາໄປຂາຍ, ຂວັນຫົວເຈົ້າເກີດເປັນຄວາຍເພິ່ນຈິເອົາໄປຂ້າ, ຂວັນຫົວເຈົ້າເກີດເປັນມ້າເພິ່ນຈິເອົາໄປຂີ່ທຽວທາງ-ຂວັນຫົວເຈົ້າເກີດເປັນກວາງເປັນຟານ ຫມາບັກດຳບັກແດງເພິ່ນຈິເຫ້າ-ຂວັນຫົວເຈົ້າເກີດເປັນເຕົ່າເພິ່ນຈິເກີດເອົາດອງ-ຂວັນຫົວເຈົ້າເກີດເປັນຈອງເພິ່ນຈິເອົາຕັກນ້ຳຮ້ອນ, ຂວັນຫົວເຈົ້າເກີດເປັນມ້ອນເພິ່ນຈິກຸຍເອົາໃຍ, ມາຮອດນີ້ຂ້ອຍສິສັ່ງໃຫ້ຂວັນເຈົ້ານອນມາຊອນຂວັນໃຫ້ເຈົ້າຢູ່ ມາຕຸ້ມຫມູ່ໃຫ້ຂວັນສູ່ເຈົ້າຟັງຄວາມ, ຂວັນຫົວຢ່າຕຶງລ່າເສຍເຈົ້າ, ຂວັນເຂົ້າຢ່າ



ໄດ້ລ່າເສຍຕົນ, ຂວັນກະດິນໄປຢູ່ກະດິນບ່ອນພຽງ, ຂວັນຮຽງຫລັງໃຫ້ໄປຢູ່ຫລັງບ່ອນກ່ອງ, ຂວັນຂະນ່ອງໃຫ້ຮູ້ທ່ຽວໄປມາ, ຂວັນຫູຂວັນຕາຢ່າມື້ວ, ຂວັນກິ່ງກ້ອຍພ້ອມແມ່ມືກົມ, ຂວັນຕີນຂວັນມື ໃຫ້ຢູ່ນຳກັນສ້ວຍລ້ວຍ, ມາຮອດນີ້ພໍ່ບອກແລ້ວລູກຢ່າລັງ, ມາຮອດນີ້ພໍ່ສິ່ງແລ້ວລູກຢ່າລືມ, ຜີຈິລືມສິ່ງໃສ່ພິມດາງຂັນຕັນໄວ້ ສິ່ງໃສ່ເກຸ້ນ້ອຍຫ້ອຍໃສ່ຫມູນຫົວ-ສິ່ງໃສ່ບົວເງິນບົວຄຳມາຄຽນໃສ່ເກົ້າ, ລຸກມື້ເຊົ້າເຈົ້າຈິຈຳເອົາ, ເປັນດັ່ງເງົາທຽມຕົນຢ່າຂາດ ດັ່ງນັກປາດອາຈານກ່າວໄວ້ ໄຊຍັນຕຸພະວັງ ໄຊຍະມັງຄະລັງ ດັ່ງນີ້ເທົ່າວັນເຫັນ.

## ບັງດີທີ່ເຫລືອມາຮອດປັດຈຸບັນ

ໂດຍ : ປົວສິວັນ

ການສຳຫລວດຫນັງສືໃບລານ, ຄັ້ງວັນທີ 6 ພຶດສະພາ 2002 ຢູ່ທີ່ບ້ານສຸຍເກົ້າ ເມືອງພູກູດ ແຂວງຊຽງຂວາງ ດິນແດນແຫ່ງປະຫວັດສາດໃນສະໄຫມສົງຄາມຕ້ານພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນ ບ້ານທີ່ເກົ່າແກ່ ມີມໍລະດົກທາງດ້ານວັດທະນະທັມຫລາຍຢ່າງ ໂດຍສະເພາະຫນັງສືໃບລານ



ແຕ່ກໍ່ຄືກັນກັບທຸກແຫ່ງ ຫນັງສືເລົ່ານັ້ນບໍ່ສາມາດຍືນຍົງມາຮອດປັດຈຸບັນ ເພາະກຶກສົງຄາມທຳລາຍ ເມື່ອສຳ ຫຼວດຕົວຈິງກໍ່ພົບຫນັງສືໃບລານຈຳນວນ 123 ຜູກ ແຕ່ສິ່ງນຶ່ງທີ່ພາກພູມໃຈຂອງຄະນະຫນ່ວຍສຳຫລວດກໍ່ຄື : ຫນັງສືເກົ່າແກ່ຜູກນຶ່ງ ມີອາຍຸ 336 ປີ, ເລື່ອງ ທະສະວັຕກຸ (ນິສັຍ). ສ່ວນປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ ຍັງນັບຖືຮີດຄອງປະເພນີໄດ້ດີ ມີນັກປາດອາຈານຈຳນວນຫລາຍພໍສົມຄວນເຮັດໃຫ້ເຂດດັ່ງກ່າວຍັງສືບທອດພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຫລັງຈາກປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍປະຊາຊົນກັບມາສ້າງບ້ານແປງເມືອງຂຶ້ນມາໃຫມ່ ດັ່ງນັ້ນ ຫນັງສືສ່ວນຫລາຍຈິ່ງແມ່ນຫນັງສືສ້າງຂຶ້ນໃຫມ່. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມໃນປັດຈຸບັນພຣະສົງສຳມະເນນຍັງໃຊ້ຫນັງສືຜູກໃບລານໃນການເທດສະຫນາຕ່າງໆ ແລະ ມີການຂຽນຫນັງສືໃບລານກັນຢູ່ ຊຶ່ງຫວັງວ່າຄົງມີການສືບທອດອີກຕໍ່ໄປ

# ຄຳເກີດດິນແດນເຜົ່າເມັ້ຍ

ໂດຍ : ໄພວິງ

\* ຫລັກຊາວເປັນທີ່ຕັ້ງ  
ລົມພັດເຢັນວອຍໆ  
ມີທາງຍາວທາງສັ້ນ  
ພູໂຮກ່ລຽບລ້ອມ

ເມືອງຄຳເກີດພູດອຍ  
ລະຫວ່າງທາງເດີນດິນ  
ເຫວຊັນຊ້ອງຊໍ່  
ສອງຂ້າງຮອມທາງ

\* ກິ່ນກຳເນີດເຜົ່າເມັ້ຍ  
ມີພາສາອັນດີງາມ  
ວົງຕະກູນເຜົ່າເມັ້ຍ  
ພຸດທະສາສນາເປັນບ່ອນຄຳ

ຕັ້ງແຕ່ເດີມມາ  
ແຕ່ປະຖົມບູຮານພັນ  
ກືອດງຸນຳປູຍາ  
ໃຫ້ເຜົ່າເມັ້ຍຮຸ່ງຈະເຣີນ ແທ້ໃດ

\* ຂະນົບທຳນຽມຂອງເຜົ່າເມັ້ຍ  
ບໍ່ວ່າຍິງ ຫລື ຊາຍ  
ຍາມພົບກັນຍໍມີໄຫວ້  
ໃນເນື້ອຜ່ານຫມູ່ບ້ານ

ແສນປະເສີດເຫລືອຫລາຍ  
ບ່າວສາວຊາວເກົ້າ  
ກຸາມສະບາຍນຳທຸກທ່ານ  
ກາຍຢ້ຽມເຜົ່າເຂົາ

\* ມໍລະດົກຂອງເຜົ່າເມັ້ຍ  
ມີວັດຖຸສຳຄັນ  
ສິ່ງທີ່ເຮົາເຫັນໄດ້  
ປູ່ຍ່າບັນພະຊົນເຜົ່າເມັ້ຍ

ມີຫລາຍສິ່ງມະຫັດສະຈັນ  
ຫລາກຫລາຍເຫລືອລື້ນ  
ຄືໃບລານຄຳອັນລ້ຳຄ່າ  
ໄດ້ພຽນຕຸ້ມຕ່ອມມາ



ຫໍໄຫວ້ ວັດໄພສີ ເມືອງຄຳເກີດ



ພິທີແຫ້ມ  
ຢູ່ບ້ານນາເມືອງ ເມືອງຄຳເກີດ

\* ໃນໃບລານເຫລົ່ານັ້ນ  
ຍົກນິທານຄຳສອນ  
ໃຫ້ພວກເຮົາຮຽນຮູ້  
ສ້າງໃຫ້ຄົນທົ່ວໝ້າ

ມີພວກຫມູ່ຊາດິກທັມ  
ແຫ່ງອົງພຸດໂທເຈົ້າ  
ສິນທັມອັນດີຊົ່ວ  
ພຽນໄວ້ແຕ່ສິ່ງດີ ວ່ານາ

\* ໂຄງການໃບລານ ແສນດິໃຈລື້ນລື້ນ  
ເຍືອງສ່ອງນຳແນວທາງ  
ຂໍ້ອອບໃຈນຳເຈົ້າ  
ຕະຫລອດເມືອງ  
ປະຊາຊົນທຸກທົ່ວໝ້າ

ນຳທ່ານກຸວາດຂອງ ເມືອງ  
ຮອດພວກເຜົ່າຊາວເມັ້ຍ  
ການນຳທຸກພາກສ່ວນ  
ແລະ ບ້ານ,  
ຍາຄຣູເຈົ້າຈົ່ງຢູ່ຍືນ ແຕ່ເນີ !



### ຊຽງຂວາງຍັງໜ່ວງນຳ

ໂດຍ : ຜັດ ເມືອງພວນ



ນັບແຕ່

ມີເລີ່ມຕົ້ນ  
 ໄປເຖິງຊາວຊຽງຂວາງ  
 ສຸດທີ່ມີແນວໂນ້ມ  
 ເລື່ອງແຕ່ເກົ່າປຸ່ພັນ

ອັນວ່າ

ຊຽງຂວາງນີ້  
 ປະຊາພອຍຈອນພັດ  
 ປະເປັນເມືອງອ້າງວ້າງ  
 ມີແຕ່ເສິກໃຫຍ່ຕັ້ງ

ພາຍຫລັງຊາດເຮົາໄດ້  
 ປະຊາຫວນກັບຄືນ  
 ພາກັນເກັບໂຮມເຕົ້າ  
 ອັນທີ່ຍັງແຄ່ຄ້າງ

ບັດນີ້

ຊາວຊຽງໄດ້ຮັບຮູ້  
 ເປັນນິທານກາບກອນ  
 ເປັນເລື່ອງເກົ່າລາວແທ້  
 ເລື່ອງທີ່ເພິ່ນຂຽນໄວ້

ໂຄງການໃບລານລາວ  
 24 ເມສາປີສອງພັນສອງນີ້  
 ໂຮມແຜງເລື່ອງເກົ່າ  
 ກໍ່ຍັງຮູ້ວ່າມີ ແທ້ນາ

ສິງຄາມຈູດເຜົາຜານ  
 ກິ່ນເຕີມໂກຮ້າງ  
 ທັງຄົນສັດສິ່ງ  
 ຕີຂ້າວຸ່ນວາຍ

ພັນແອກສັກດີນາ  
 ສ້າງສາເມືອງບ້ານ  
 ສິ່ງຂອງຕ່າງໆ  
 ໃນກຳຮອມແຫວ

ໂຮມຮັກກຸ່ມໃບລານ  
 ກົດຫມາຍທັງເລື່ອງເຄົ້າ  
 ຫລາຍອັນພັນຜູກ  
 336 ປີນັ້ນກໍ່ຫາກຍັງ ແທ້ໃດ

ອັນນີ້

ຊຽງຂວາງບໍ່ຢຸດຍິ້ງ  
ເອົາມາບົວລະບັດ  
ໃຫ້ມັນເປັນທຶນກ້ອນ  
ແກ່ຍິງຊາຍຮຸ່ນຫລ້າ

ຍ້ອນໂຄງການມາເຂົ້າ  
ເຫັນມີການກຸສົນ  
ຕັ້ງກອງບຸນທອດໄວ້  
ມີສຽງຊຶ່ງຊາບຄ້ອງ

ລາງຜອງລົມພື້ນບ້ານ  
ລາງກໍ່ຫວນເຫຄິດ  
ລາງຄົນເລົ່າກາບພື້ນ  
ລາງກໍ່ຜັດເລົ່າເວົ້າ  
ທຸກທີ່ແມ່ນມ່ວນແມ້ງ  
ມີທັງຄູບາອາຈານ  
ຄຳສິ່ງ ວົງສະຫວ່າງພ້ອມ  
ຜູ້ໃກ້ຊິດຢູ່ຜີ້

ຊາວຊຽງຫວ່າງຫາເຈົ້າ  
ຂໍຈິ່ງຢ່າຊູພານ  
ອິນຕາຍທັງເຈັບໄອ້  
ຢູ່ທ່າງກິນທ່າງສ້າງ

ພວມສືບຕໍ່ຮີບໂຮມ  
ຜັດສີໃສ່ຢາໄວ້  
ມະຫາສານຍາວຍິ່ງ  
ຫລານນ້ອຍຫນ່ຽວ

ຊາວຊຽງຊື່ນຊົມບານ  
ແຫ່ຫັມທານພ້ອມ  
ໂຮມກັນທຸກຫມູ່  
ກອງປັ້ງປິດລະງົມ ມ່ວນເດ

ການໂຮນາສວນ  
ເລື່ອງເດີມມາເວົ້າ  
ຜະຫຍາກອນມາກ່າວ  
ພອນເຄົ້າກໍ່ຫາກມີ  
ໃນວັດກາງສາລາ  
ຄະນະໂຄງການນັ້ນ  
ບົວລິວັນ ວົງປະດິດ  
ຄຳຫມັ້ນ ພິມມະສານ

ທຸກເຫລົ່າປະສານງານບໍ່ຢ່າແລ້ວ  
ເຫດແນວນາມຮ້າຍ  
ຫວັດໄອໃຫ້ທາຍສວ່າງ  
ເມືອງບ້ານໃຫ້ຮຸ່ງເຮືອງ ມື້ນັ້ນທ່ອນ.



# ພິທີໂຂສູນປົກປັກຮັກສາຫນັງສືຜູກໃບລານ

ທີ່ແຂວງຫລວງພະບາງ

ໂດຍ : ອັນທະມາລີ ຍັງນຸວົງ

**ໃບ**ວັນທີ 14 ເມສາ 2003

ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານລາວ ຮ່ວມກັບຜະແນກ ກຸ/ວແຂວງຫລວງພະບາງ ໄດ້ຈັດພິທີໂຂສູນປົກປັກຮັກສາຫນັງສືຜູກໃບລານຂຶ້ນ ທີ່ວັດໃຫມ່ສຸວັນນະພູມມາຣາມແຂວງຫລວງພະບາງ ເຂົ້າຮ່ວມໃນພິທີມີ ທ່ານ ດຣ. ແອກແກ້ວ ຊ້ອຍໄຊຍະລັດກະມິນຕີຊ່ວຍ



ທ່ານ ແອກແກ້ວ ຊ້ອຍໄຊຍະ

ທ່ານ ຄຣິສຈຽນ ເປີເກີສ ເອກອັກຄະລັດກະທູ ດສ.ສ.ເຢຍຣະມັນ ປະຈຳລາວ, ທ່ານ ສິງຄຳ ພິມມະລັດ ຫົວຫນ້າພະແນກກະແຫລງຂ່າວວັດທະນະທັມ ແຂວງຫລວງພະບາງ, ທ່ານ ດຣ. ດຣ. ຣະຮັນ ຮຸນດີອຸສ ຊ່ຽວຊານກິຕິມະສັກ ປະຈຳໂຄງການໃບລານລາວ ພ້ອມດ້ວຍພະສົງສາມະ ເນນ 30 ອົງ ແລະ ບັນດາແອກທີ່ກຶກ ເຊີນເຂົ້າຮ່ວມທັງຫມົດ 100 ກວ່າທ່ານ.



ທ່ານ ຄຣິສຈຽນ ເປີເກີສ

ໃນພິທີ ທ່ານ ນາງ ກົງເດືອນ ເນດຕະວົງ ຫົວຫນ້າໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານລາວ ໄດ້ຂຶ້ນ

ກ່າວຈຸດປະສົງໃນການໂຂສູນປົກປັກຮັກສາຫນັງສືຜູກໃບລານ ເພື່ອເປັນບ່ອນເກັບມ້ຽນຫນັງສືໃບລານ ຕົວແບບຂອງບັນດາແຂວງພາກເຫນືອ ສ້າງ



ທ່ານ ນາງກົງເດືອນ ເນດຕະວົງ

ວ່າການກະຊວງກະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທັມ, ທ່ານ ບຸນເຮືອງ ດວງພະຈັນ ເຈົ້າແຂວງຫລວງພະບາງ,



ເປັນທ່ສະຫມຸດເພື່ອໃຫ້ພະສົງສາມະ  
ເນນໄດ້ເຂົ້າມາສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຮ່າຮຽນ  
ແລະ ສ້າງເປັນບ່ອນທັດສະນະສຶກສາ  
ຂອງແຂກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ຈາກນັ້ນ ທ່ານ ດຣ. ແຂກແກ້ວ  
ຊ້ອຍໄຊຍະ ໄດ້ຂຶ້ນກ່າວພາລະບົດບາດ  
ຂອງສູນປົກປັກຮັກສາ. ໃນບາງຕອນ  
ທ່ານກ່າວວ່າ " ທ່າໂຕທັມມະຍານຸ  
ສອນແຫ່ງນີ້ ນັບວ່າມີຈຸດພິເສດມີ  
ຄວາມເໝາະສົມທຸກປະການເປັນ  
ທ່າໂຕທີ່ສົມບູນແບບ ຕົວອາຄານ  
ປຸກສ້າງມີສິລະປະທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງ  
ຊາວຫລວງພະບາງ ມີອາຍຸເກົ່າແກ່  
ແລະສະງ່າງາມ. ອັນສຳຄັນທີ່ສຸດ



ຫີບຫ້ມຸ່ໃນສູນປົກປັກຮັກສາໃບລານຫລວງພະບາງ

ປົກຮັກສາຫນັງສືໃບລານນີ້ " **ຈະຕ້ອງ  
ແມ່ນເຈົ້າໂອກາດ ພະສົງສາມະເນນ  
ແລະ ປະຊາຊົນ ໄດ້ມີຄວາມຮັບຜິດ  
ຊອບຊ່ອຍກັນ** " ຕໍ່ໄປຈະເປັນຄວາມ  
ຮັບຜິດຊອບຂອງປະຊາຊົນລາວ ຢ່າງ  
ຮ້ອຍເປີເຊັນ.

ຈາກນັ້ນ ສາທູ ຈັນທະລິນ  
ປະທານ ອ.ພ.ສ.ແຂວງ ຫລວງພະ  
ບາງໄດ້ກ່າວຮັບເອົາດ້ວຍຄວາມພູມ  
ໃຈ ແລະ ຈະສືບຕໍ່ປົກປັກຮັກສາສູນ ໃຫ້  
ໄດ້ດີ. ຈະເອົາໃຈໃສ່ທະນຸບຳລຸງສູນ  
ແຫ່ງນີ້ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ. ທ່ານ ບຸນ  
ເຮືອງ ດວງພະຈັນ ເຈົ້າແຂວງຫລວງ  
ພະບາງ ໄດ້ກ່າວປາໄສໃນບາງຕອນ  
ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ "ແຂວງຫລວງພະ  
ບາງເປັນແຂວງໜຶ່ງ ທີ່ຕັ້ງເປັນໃຈກາງ  
ຂອງບັນດາແຂວງພາກເໜືອຂອງ  
ລາວ ແລະ ທັງເປັນແຂວງທີ່ມີຈຸດພິ  
ເສດທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ເງື່ອນໄຂ  
ທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທັມ-ສັງ  
ຄົມແຕ່ບູຮານນະການ, ມີພົນລະເມືອງ  
ຫລາຍຊົນເຜົ່າທີ່ດຳລົງຊີວິດ ໃນຜືນ  
ແຜ່ນດິນຕອນນີ້ ດ້ວຍຄວາມດຸຫມັ່ນ  
ຂະຫຍັນພຽນຕະຫລອດມາ, ປະຊາຊົນ

ບັນດາເຜົ່າໄດ້ອຸທິດກຳລັງຊັບ, ກຳລັງ  
ກາຍ ແລະ ສະຕິບັນຍາປະກອບສ່ວນ  
ສ້າງມູນເຊື້ອວັດທະນະທັມ ທີ່ເປັນ  
ເອກະລັກຂອງທ້ອງຖິ່ນ ຢ່າງອຸດົມຮັ່ງ  
ມີ ແລະ ມີຫນັງສືໃບລານ ເປັນຈຳນວນ  
ຫລວງຫລາຍ ເໝາະສົມແລ້ວທີ່  
ທາງໂຄງການໄດ້ເອົາທ່າໂຕທັມມະຍາ  
ນຸສອນ ວັດໃຫມ່ສຸວັນນະພູມມາຮາມ  
ເປັນສູນປົກປັກຮັກສາກໍ່ແມ່ນສອດ  
ຄ່ອງກັບແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງ  
ພັກກ່ຽວກັບການອະນຸລັກມໍລະດົກວັດ  
ທະນະທັມ ແລະ ຕອບສະໜອງກັບ  
ຄວາມມັ່ງມາດປາດກະໜາ ຂອງປະ  
ຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແຂວງຫລວງພະ  
ບາງຂອງພວກຂ້າພະເຈົ້າ.



ຫີບຫ້ມຸ່ໃນສູນປົກປັກຮັກສາໃບລານຫລວງພະບາງ

ໂອກາດນີ້ທ່ານ ແຂກແກ້ວ  
ຊ້ອຍໄຊຍະ ລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າການ  
ກະຊວງກະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະ  
ນະທັມ ຍັງໄດ້ມອບເງິນຈຳນວນ  
500.000 ກີບ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮັບຜິດຊອບສູນ  
ແລະ ທ່ານ ເຈົ້າ ແຂວງ ກໍ່ໄດ້ເປີດປ້າຍ  
ສູນປົກປັກຮັກສາຫນັງສືໃບລານຈາກນັ້ນ  
ທ່ານຜູ້ມີກຽດທັງຫລາຍກໍ່ເຂົ້າຊົມ  
ສູນດັ່ງກ່າວ ໂດຍຂ້າງນອກກໍ່ມີ ບັນຍາ  
ກາດຟົດຟື້ນຄືມີການຊົມພ້ອມນາງ  
ແກ້ວຂອງຄະນະລະຄອນພະລັກ- ພະ  
ລາມໃນທ່າມກາງແຂກ ທີ່ຍ່າງ ຜ່ານ  
ກາຍມາໄດ້ເຂົ້າຊົມຢ່າງຫນາແຫນ້ນ.



ທ່ານ ແຂກແກ້ວ ຊ້ອຍໄຊຍະ, ທ່ານ ບຸນເຮືອງ ດວງພະຈັນ  
ແລະ ທ່ານ ຄຣິສຈຽນ ເປີຣເກີສ  
ພ້ອມກັນ ເປີດປ້າຍສູນປົກປັກຮັກສາໃບລານຢູ່ແຂວງຫລວງພະບາງ

ແມ່ນບັ ນຈຫນັງ ສືໃບລານແຕ້ມທັງ 15  
ຕູ້ບູຮານທີ່ມີ ລວດລາຍວິຈິດຈົບງາມ  
ແລະເກົ່າແກ່ເປັນມິ່ງບ້ານອັນເມືອງ  
ຂອງຊາວຫລວງພະບາງມາຕັ້ງ  
ຫລາຍຮ້ອຍປີ "

ທ່ານ ຄຣິສຈຽນ ເປີຣເກີສ  
ເອກອັກຄະລັດຖະທູດ ສ.ສ. ເຢຍຣະມັນ  
ປະຈຳລາວໄດ້ມີຄຳເຫັນຄື: ຜ່ານມາ  
ໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງ  
ໂຄງການທ່ານກໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຕະ  
ຫລອດ ມາ ແລະ ໃນນັ້ນ ທ່ານໄດ້ກ່າວ  
ເນັ້ນຕື່ມອີກວ່າ ໃນການສ້າງສູນປົກ

ໂລກະຫານີ ໂອວາດຊ້າສອນ

(ທັມຈັດບ້ານສິ່ງ ເມືອງຊຽງຮອນ)

ກອດຄວາມໂດຍ : ບ. ທຳມະຈັກ

(ບົດຕົ້ນ)

\* ສີສຸພະ ມັງຄລະກະກາ  
ເມື່ອວ່າ ແມງໄມ້ກັດຍອດເຂົ້າ  
ເມືອງງາມເກີດເປັນບ້ານ  
ໄຟແດງເກີດເປັນນ້ຳ  
ແມ່ຜ່າພອຍເປື້ອນ້ຳ  
ນ້ຳມື້ມເກີດເປັນຂົມ  
ຂີ້ຂ້າເກີດເປັນໄທ  
ນ້ຳເຕົ້າແຂງກວ່າຫີນ  
ກົງຜ້າຈີບ ເກີດເປັນສັດ  
ຄຳວ່າແລ້ວ ເລົ່າຄືນຈາ  
ຄວັດຄວາຈັບຫົວເຍືອກເນື້ອ  
ກາງທົ່ງຕັ້ງເປັນເຮືອນ  
ຈຸ່ມກຸ່ມ ຜ້າປົກຫົວ  
ປາກຕ້ານຂາບໂຍມງ  
ເອົາປ່າໄມ້ ໃຊ້ແທນເຮືອນ  
ພໍ່ແມ່-ລູກເຕົ້າ ໄຫ້ຫາກັນ  
ທ່ານກ່າວຊື່ວ່າຈິບຫາຍ

ໂລກະຫານີ ດັ່ງນີ້  
ມ້າເກົ້າກັດຍອດເຟືອງ  
ນາມະຊາດເກີດເປັນຟອງ  
ແມ່ເງືອກພອຍເມືອນ້ຳ  
ຂອນຕົວຫລວງພອຍເປື້ອຊື່ນ  
ລາງຂຸ່ນນ້ຳແກ່ງບໍ່ຄາ  
ກຸ່ນໄຟແດງບໍ່ເປົ່າ  
ສາຍພິນຄຳບໍ່ຕິດ  
ເອົາລູກເສືອມາເປັນແກ້ວ  
ປິ່ນບໍ່ຂັດ ຍອຍລົງຍິ່ງ  
ພໍ່ເນື້ອຄັນເສືອ ໂຄ່ງ  
ຕົ້ນໄມ້ເຊືອນພອຍເປັນຮົ່ມ  
ຂຸ່ນໄຄ່ຫນີເສຽບ້ານ  
ເນື້ອຄົງກົມກັ້ງເຫນືອບ່າ  
ເອົາເດືອນດາວເປັນໄຟໄຕ້  
ເມື່ອໃດ ມີດັ່ງນີ້  
ແທ້ແລ .

(ບົດສອງ).

\* ປ່າຍງາແຫລມກວ່າຫອກດາບ  
ຄົນບຸນພອຍບໍ່ໃຊ້  
ໄດ້ຄົນຂີ້ລັກພອຍບໍ່ຂ້າ  
ສີຂັນໄຊມີໄວ້ແນບຂ້າງ  
ເຕີມວ່າຢາປານໃດກໍບໍ່ຫມັ້ນ  
ເອົາຂີ້ເກົ່າມາທາຫນ້າຜາກ  
ສືບປົງຄົມກວ່າດາບ  
ແຮຈັນແຕ່ງພອຍບໍ່ຄ້າ  
ຄືກາດ້າແກມກາເຜືອກ  
ນົກເຕັນຊິວກິນປາຊ່ອນ

ເອົາໄພ່ມາປູກເປັນຂຸນ  
ເຫັນຄົນໃບບອກວ່າຄົນຫລັກ  
ເມືອພາຍຫນ້າເກີດເປັນໄພ  
ຊ່ອມປາກບ້າງເອົາຄັ່ງມາຢາ  
ຊື່ນທີ່ແທ້ບໍ່ດີເອົາ  
ຜາງຮ້າຍຫາກຂ້ອນຄືງ  
ເອົາກາບກ້ວຍໃຊ້ຕາງເຮືອແຜ  
ຫລອມກົວຮ້າໃສ່ເງິນຄຳ  
ຄືໄກ່ເລືອກຊ່ອນຮັງເຫງັນ  
ປາກບໍ່ກວ່າງກຸ່ມລືນ ຍາກເນີ !

### ໂຄງສຸພາສິດ ຕຸລັງຄະທາລີ

(ຄັດຈາກໃບລານ ວັດໜອງຊາຍ ແຂວງ ຫລວງພະບາງ)

ໂດຍ : ບຸນເລີດ ທ່າມະຈັກ

- \* ຊາຍໃດ ບໍ່ໄດ້ຮູ້ສຸພາສິດ ໄປສະຫນາມ  
ເປັນດັ່ງ ໄຍບົວຄ້ອງຕົວສານ ລືທ່ອນໄດ້  
ມົນຢ່າຍັງຫ້າມໄດ້ ງູພິດ  
ເປັນຄົນຢ່າຫາມິດ ເລີງເລົ່າ
- \* ຫຍ້າໄຊປົກປົນປ້ອງ ໃນຕົມ  
ຝູງປາລອຍລົງຊົມ ຢູ່ດ້ວຍ  
ແມ່ນຫາກເກີດທີ່ດຽວ ດ້ວຍແທ້
- \* ເຂົ້າຂອງມີປະເສີດແທ້ ທຽມຕົນ  
ລູກ-ເມັຽ ຍາມເຮົາທຸລະພົນເກີງກ່ອຍ ເມື່ອໃດ  
ແກ້ວດີຄວນຄຳລ້ານ ຄຳແສນ  
ສັບບຸຣຸດ ຍ້າຍເດີນແດນດັ້ນປະເທດ ຍາມໃດ
- \* ກົບຂຽດຄະຄາດຈາກທີ່ ຮູມາ  
ຜູ້ກ່ອຍພາລາຄັນຄາດຄາ ຈາກທີ່ ຍາມໃດ  
ມະນີຂອດເຂັ້ມໃສ່ ຄຳແດງ  
ຮູ້ຫລັກ ແລະ ຄຸນຄາມເກີງຂະຫນາດ ກໍດີ
- \* ຍາມໄວຍາມຮ່ຳຮູ້ ສາດຕະສິນ  
ຄ່ອຍອາຈິນຈິງປະກອບ ຄວນແຮ  
ລົມຊຸລົມມຸດມອດໄດ້ ໄຟຫລວງ  
ຍາມທຸກບໍ່ມີໃຜຄົວອມ ສັກຢາດ
- \* ຮັກກັນໃຫ້ຫມັ້ນເທົ່າ ຊີວິດ  
ຮ່ວມຫິນຄ້າແຫ່ງຜວນຜິດແຜກ ກັນແຮ  
ຄວາມຈິບຫາຍຕາຍຄອບ ຢາກເຂົ້າ ກໍດີ  
ຜູ້ໃດບໍ່ເກງຂາມໄປເພິ່ງໄດ້ ຍາມນັ້ນ
- \* ຄົນຫານຮົບເພິ່ນແພ້ ຄົນມາ  
ອາຫານໄດ້ກິນອີ່ມ ເມື່ອໃດ  
ສັບບຸຣຸດບໍ່ຮຽດຄ້ອຍ ຄະນິງໃຈ  
ສະມຸດນ້ຳ ອະໂນມາກະເສີມຢູ່ ສັນໃດ ບໍ່ອາດ

- ຈັກປາກຈາເກງຂາມ ແຂກອ້າ  
ໄປເກີງຫ້ອງກິ່ນສະຖານ ໄດ້ນັ້ນ  
ບໍ່ຫ້າມໄດ້ຍັງໃຈຈິດ ຜູ້ຮ້າຍ  
ຈັກກຶກຄົງຄຸງສ້ວຍ ສິ່ງນັ້ນວາຍຊົນ
- ໂກມຸດເກີດກາງຕົມ ແກມນ້ຳ  
ບໍ່ລອນຫອມດັ່ງດວງດອກ ເຊີຍຊົມ  
ສອງສິ່ງນັ້ນກໍຄວນຫອມ ແທ້ແລ
- ຢາມມີຄຳກັງວົນຍັງຊຸ່ຍຍັງ  
ເຂົາປະລະເສຽເພື່ອນພ້ອງ ພີ່ນ້ອງ ບໍ່ມີກົວ  
ຈາກທີ່ເກີດກາຍເປັນແຫວນ ປັກປິ່ນເກົ້າ  
ແຮງຮຸ່ງເຮືອງບໍ່ເສົ້າ ສິ່ງແກ້ວມະນີໂຊ
- ເປັນອາຫານແຫ່ງຮຸ່ງກາ ອີ່ມທ້ອງ ສັນໃດ  
ນັບມື້ວາຍຄົງອ້ອນ ມິ່ງມ້ຽນມອນຈົມ  
ຈິ່ງເຮືອງຮຸ່ງໃສແສງ ອ່ອນອ້ວນ ສັນໃດ  
ບໍ່ມີຜູ້ຍົກຍ້ອງລືຮ່ອນໄດ້ ເກີງສະກຽນ
- ຍາມໃຊ້ສອຍຍາມກິນ ເມື່ອນັ້ນຢ່າອາຍ  
ສຸກສຳລານຊ່າຊັ້ນ ອິດໄດ້ດູຄວນ  
ຍາມມັ່ງມີແມ່ນທັງຕົວ ກໍມອບໃຫ້  
ຍັງບໍ່ອາດລົມຄຸນໃຫ້ ແກ່ນແກ້ວກະຕັນຍູ
- ຢ່າກ່າວຄຳຄອງບິດ ບໍ່ຮຽງກ້ອຍ  
ຢ່າກ່າວຄຳຄອງນ້ອຍ ຢອກເຍົ້າເມຽ ສະຫາຍ  
ຄວາມຜິດອາດຍາຄົນຕາມ ໄລ່ຂ້າ ກໍດີ  
ຊື່ວ່າຜົງຜັນແທ້ກະຫນອມລ້ຽງ ຢ່າໄດ້ລົມ
- ເຂົ້າເປືອກເຫັນເຕັມຕາ ຢູ່ເລົ້າ ກໍດີ  
ເມຽຫາກຕາຍເກີງເກົ້າ ຈິ່ງໃຫ້ຍ້ອງວ່າດີ  
ແມ່ນເພິ່ນຫາໃສ່ຄວາມ ກໍ່ຊ່າງທ່ອນ  
ເຄືອງຄຳຮ້ອນ ແຕ່ຫຍ້າຍອງໃຍ

- \* ປາກຸະຫນາເອົາສົມບັດພຽງ ຄໍາຜໍເຄິ່ງ  
ເມື່ອເຖິງ ທຸກຂະເວດທະນານັ້ນ ຮຽກຊື່  
ຜູ້ຮ້າຍຍັງປະກອບດ້ວຍ ຄຸນຄາມ  
ຝ້າຍຮ້ອຍດອກດວງຫອມ ແຖວກີ່
- \* ຄຸນຕົວບໍ່ມາກທໍ່ ໄຍຍອງ  
ພະຈັນເຮືອງຮຸ່ງຮູບກະຕ່າຍ ກໍດີ  
ຄົນກ່ອຍກີຍິດແລ້ວ ເມົາມົວ  
ສັບບຸຣຸດຫາກຍິນຫົວ ເຂົາມາກ
- \* ດອກໄມ້ຫອມ ແມງຜູ່ແສ້ວ ສະແຫວງຊົມ  
ສັບບຸຣຸດດັນເດີນມັກຄາ ຍາວໂຍດໄປແຮ  
ສັບບຸຣຸດຄືຄູ່ອ້ອຍ ເອົາລົດຫວານ  
ອະສັບບຸລຸດ ບໍ່ມີທັງທຽບປຽບປານເລີຍ
- \* ຄ້ອຍຄ່າງາມຫລາກເຫລື້ອມ ໄສແສງ  
ຍົດກ່ອຍເຂົ້າເຜືອແຝງສັກໃຫຍ່ ຍາມໃດ  
ຫນັກກວ່າຫນັກມີທໍ່ແຕ່ງ ແປງການ  
ຍິ່ງກວ່າຍິ່ງຄໍາຫອມ ຫາຍາກ
- \* ຄົນໃດແມ່ນມາກດ້ວຍ ຄຸນຄາມ  
ຍົດນ້ອຍດັ່ງໂດຍຕາມ ຕົນເສຽ  
ງ້ວນພິດຍິ່ງຍັງໃສ່ ສົມຢາ  
ຄົນກ່ອຍມີຄຸນຄາມມາກ ຮຽນຮຳເອົາແຮ

ແມ່ນວ່າເສຽກໍຍັງເລິງ ບໍ່ໂສກເສົ້າ ບໍ່ຫລົງຕົນ  
ບັນດິດເຮືອງຮຸ່ງເທົ່າ ເທດທ້າວລຶກຽນ  
ຄວນຄົມລົບເອົາໂດຍຕາມ ດ່ວນໄດ້ ດອກນາ  
ຍັງໄດ້ທັງທັດໄວ້ ແວນຫນ້າ ກະເສີມຜົມ

ຍ່າໄດ້ເອົາໂທດທ່ານມາສະຫນອງ ຕື່ມກ້ອຍ  
ບໍ່ຄວນຕິຕຽນກ້ອຍກຶກໄດ້ ໂດຍດີ  
ມານະມີໃນຕົວແຂງເອັ້ມ  
ແຮງກຶກຍົດແຮງແກ່ເອັ້ມ ບໍ່ອ່ອນນ້ອມ ເສີມສະຫາວ

ແມ່ນຢູ່ທູເຮກໍຍັງຫອມ ຕອມເຕົ້າ  
ປະສົງຮຳຮຽນແຝງເຝົ້າ ໄປໄດ້ໂດຍພະຄຸນ  
ແຕ່ກົກເທົ່າປາຍຜາກົດ ແຫ່ງປ້ອງ  
ອົມອື່ນອິວແຂງອ້ອງສິ່ງງ້ວນ ເງົານິຣົມ

ກາດໍາຈັບກໍດູແດງ ດັ່ງຫັ້ນ  
ປະເສີດດີດັ່ງນັ້ນ ກໍເຫດດ້ວຍ ອາໄສ  
ໂກກວ່າໂກ ຄືດັ່ງໂກສົມສະຖານ ບ່ອນເຕົ້າ  
ຊ່າງປາກຈາໂລມເລົ້າ ກໍຈິ່ງເຮົ້າຫຸມງັນ

ອາໄສດອມຄົນຊາມ ກ່ອຍກ້ານ  
ຄືຊ້າງແກ່ນຕົ້ນຢ້ານແວ່ນນ້ອຍ ໃນເງົາ  
ຄໍາແດງຕົກຫລຸມເອົາມາສວ່າຍ ລ້າງໄດ້  
ນາງຜູ້ງາມກໍເພິ່ງໄດ້ ແຕ່ເຊື້ອກະກຸນ (ຊາຕຕະກຸນ)

ເຈົ້າຂອງ

ຄະນະຈັດທໍາ

ໂຄງການປົກປັກຮັກສາທັງສີໃບລາວລາວ  
(ການຮ່ວມມືລາວ-ເຢຍຣະມັນ)  
  
ສໍານັກງານຕັ້ງຢູ່  
ກະຊວງກະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາ  
ຫໍສະໝຸດແຫ່ງຊາດ  
ກະນົນເຊດກາທິຣາດ ( ນ້ໍາພຸ )

- ທີ່ປຶກສາ : ດາລາ ກັນລະຍາ
- ຫົວໜ້າ ບ.ກ : ກົງເດືອນ ເນຕະວົງ
- ຮອງຫົວໜ້າ ບ.ກ : ບຸນເລີດທໍາມະຈັກ
- ຈັດໜ້າຄອມພິວເຕີ : ສີສຸພັນ ດວງມະນີ
- ຕີພິມ ຄອມພິວເຕີ : ບົວສີ ສີປະເສີດ
- ກຳຍພາບ : ຄໍາສິງ ວົງສຫວ່າງ
- : ໄພວົງ ຫົງສັກສິດ

ຕູ້ ປ.ນ. 8818  
ໂທ: ( 856-21) 251 405  
ແຟັກ: (856-21) 213 029 : E-mail : bailane@laotel.com